

Kaavoitusaloite Pudasjärven Kinttaisviidan tuulivoimahankkeen osayleiskaavan laatimisesta

Suunniteltava hankekokonaisuus

Metsähallitus jättää Pudasjärven kaupungille tämän kaavoitusaloitteen liitteessä 1 hahmotellulle Kinttaisviidan alueelle kattaen ainakin Metsähallituksen hallinnoimat valtion maat. Suunnittelualueen koko on korkeintaan noin 1 600 hehtaaria, josta noin 900 hehtaaria on voimaloiden sijoittamiseen soveltuvaa aluetta. Lopullinen kaava-alue tullaan määrittämään Pudasjärven tuulivoimaohjelman mukaisesti kattamaan melumallinnusten mukainen 40 dB alue. Hankealueen pohjoisreuna tullaan rajaamaan 40 dB alueesta poiketen Metsähallituksen omistamien kiinteistöjen mukaisesti rajautumaan pohjoispuolella sijaitsevaan Windan tuulivoimahankkeeseen. Lisäksi hankealueen itäpuolella sijaitsevat SL-1 alueet jätetään 40 dB alueesta poiketen kaava-alueen ulkopuolelle. Valtaosa suunnittelualueesta sijoittuu Pudasjärven tuulivoimaselvityksessä osoitetulle potentiaaliselle tuulivoima-alueelle Iso Kinttaissuo. Alue on tunnistettu myös Pohjois-pohjanmaan liiton Tuuli-hankkeessa. Pohjois-Pohjanmaan liiton Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan viranomaisehdotuksessa alue on (kaava vireillä) Kuikkasuon (tv-1 410) tuulivoima-alueena.

Tuulivoimahankkeen on alustavasti kaavailtu koostuvan yhteensä noin 11 tuulivoimalasta (yksikköteho 6–10 MW), jotka sijoittuvat Pudasjärven kaupungin alueelle. Kaavoituksen lopullinen aluerajaus, tuulivoimaloiden sijoittelualueet kaava-alueen sisällä, tuulivoimaloiden lopullinen lukumäärä ja sähköverkkoon liittämiseen tarvittava voimajohtoreitti tarkentuvat kaavaprosessin aikana. Kaavoituksessa tullaan huomioimaan myös mahdollisten sähkönvarastointiratkaisujen toteuttaminen hankkeen yhteyteen.

YVA-lain liitteen 1 hankeluettelon mukaan YVA-menettelyä tulee soveltaa tuulivoimapuistoihin, joissa voimalaitosten määrä on vähintään 10 tai niiden yhteenlaskettu kokonaisteho on vähintään 45 MW. Suunniteltu tuulivoimahanke kuuluu näin ollen YVA-lain hankeluetteloon. Metsähallitus tulee käymään hankesuunnittelun alussa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa YVA-lain mukaisen ennakkoneuvottelun hankkeen hallinnollisista menettelyistä, selvitystarpeista sekä hankkeen muista lähtökohdista. YVA-menettelyssä arvioidaan myös hankkeen vaatimien voimajohtojen vaikutukset. Suunnittelussa tullaan ottamaan huomioon kaavoitus- ja ympäristövaikutusten arviointiprosessin (YVA) yhteydessä tehtävien selvitysten tulokset, sekä sidosryhmien esittämät näkemykset. Metsähallituksen tavoitteena hankesuunnittelussa on aktiivisen vuoropuhelun avulla yhteensovittaa ja huomioida eri alueidenkäyttömuotojen, kuten elinkeinojen ja virkistyskäyttäjien tarpeet.

Hanketoimija

Metsähallitus on valtion liikelaitos, jonka hallinnassa on noin 12 miljoonaa hehtaaria valtion omistamia maa- ja vesialueita. Suomi pyrkii maailman ensimmäiseksi fossiilivapaaksi hyvinvointiyhteiskunnaksi vuoteen 2035 mennessä. Metsähallitus edistää hiilineutraaliuden saavuttamista muun muassa mahdollistamalla tuulivoimalla tuotetun uusiutuvan energian tuotannon lisäämisen valtion maa- ja vesialueilla. Vuodesta 2009 lähtien Metsähallitus on ollut kehittämässä noin 11 % Suomeen asennetusta tuulivoimakapasiteetistä.

19.6.2024

Periaatteena Kinttaisviidan tuulivoimahankkeen kehityksessä on aito vuoropuhelu osallisten kanssa ja toimiminen ihmistä sekä luontoa kunnioittaen. Hankkeen edistymisestä viestitään avoimesti ja aktiivisesti paikallisille asukkaille ja muille sidosryhmille. Hanke mahdollistaa vähäpäästöisen tuulisähkön tuottamisen kotimaassa ulkomaisen tuontisähkön ostamisen sijaan. Hyvän teknisen kehityksen ansiosta hanke voidaan toteuttaa ilman Suomen valtion tukea.

Metsähallitus ei tule itse rakentamaan tuulivoimapuistoa, vaan myy hankkeen rakentamisoikeudet myöhemmin päätettävälle tuulivoimatoimijalle. Metsähallitus jää alueen maanomistajaksi ja edunvalvojaksi valtionmaiden osalta.

Hankkeen aikataulu ehdotus

Metsähallituksen aikataulu ehdotus kaavaprosessille on esitetty taulukossa 1. Kaavoitusprosessi pyritään yhdistämään YVA-prosessin kanssa siten, että prosessi olisi sidosryhmille selkeä ja mahdollisimman sujuva.

Taulukko 1: Kinttaisviidan tuulivoimahankkeen kaavavaiheen alustava aikataulurunko.

TUULIVOIMAHANKKEEN YVA:N, KAAVAN JA NÄITÄ TUKEVIEN SELVITYSTEN ALUSTAVA AIKATAULU																																																						
	2024												2025												2026												2027																	
TYÖVAIHE	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7											
YVA ja Kaava																																																						
Kaavoitusaloitteen toimitus																																																						
Kaavoitusaloitteen hyväksyminen																																																						
Kaavakonsultin valinta																																																						
OAS ja YVA ohjelma																																																						
Luonto- ja muut selvitykset																																																						
Kaavaluonnos ja YVA-selostus																																																						
Kaavaehdotus																																																						
Kaavapäätös (kunnanvaltuustokäsittely)																																																						

Tuulivoimapuiston osayleiskaava voitaisiin hyväksyä vuoden 2027 aikana, jonka jälkeen tuulivoimaloille haettaisiin rakennusluvut. Tuulipuiston rakentaminen voisi tällöin alkaa vuosien 2028–2029 aikana, jolloin tuulivoimapuisto voitaisiin ottaa käyttöön arviolta vuosina 2029–2030. Kaavaprosessin rinnalla hankealueella tehdään myös kattavat tuulimittaukset ja selvitetään hankealueen ulkopuolisen sähkönsiirron toteutusvaihtoehdot.

Nykyinen kaavatilanne ja maankäyttö

Kaavatilanne

Hankealue on maakuntakaavassa valkoista aluetta. Hankealueelle ei sijoitu voimassa olevassa maakuntakaavassa tuulivoima-alueita. Alueen pohjoisosassa kulkee moottorikelkkareitti. Hankealueen poikki koillisesta lounaaseen kulkee Fingridin Pirttikoski - Pikkarala 400 kV voimalinja.

Pohjois-Pohjanmaan liitto on käynnistänyt Energia- ja ilmastovaihe maakuntakaavan laatimisen. Kyseisessä kaavassa osoitetaan uudet seudulliset tuulivoimarakentamiseen soveltuvat tuulivoima-alueet. Kaavaehdotus on asetettu viranomaislausuntokierrokselle joulukuussa 2023, ja siinä Kinttaisviidan alue on pääosin merkitty tuulivoimaloiden alueeksi. Esitetty kaavan aluerajaus on laajempi kuin maakuntakaavassa esitetty tuulivoima-alue.

Suunnitellulle hankealueelle ei sijoitu asemakaavoja tai yleiskaavoja.

Muu maankäyttö

19.6.2024

Kokemuksemme perusteella oletamme, että hankealueen sisällä ja sen läheisyydessä on monia muitakin tahoja ja ryhmiä, jotka käyttävät aluetta: mm. metsästäjät, marjastajat ja moottorikelkkailijat. Tuulivoiman hankekehityksen aikana nämä alueen muut käyttäjät tunnistetaan ja haastatellaan ja tutkitaan heidän kanssaan mahdollisuuksia vähentää tuulivoiman rakentamisesta johtuvia haittoja mm. maankäytöllisen keinojen avulla. Selvyyden vuoksi todetaan kuitenkin, että tuulivoimahankkeen mahdollinen toteutuminen ei tule estämään kaavoitettavan alueen muuta rinnakkaista käyttöä kuten virkistyskäyttöä, marjastusta tai metsästystä. Niin ikään turvetuotanto on yhteensovitettavissa.

Hankealueen länsipuolella Oulun kaupungin alueilla on kaavoitusvaiheessa oleva Latvaselän hanke, joka sijoittuu maakuntakaavan viranomais ehdotusvaiheen tv-1-alueelle. Samalle tv-1-alueelle sijoittuu Metsähallituksen esiselvitysvaiheessa oleva Koutuanjärven tuulivoimahanke.

Poronhoito

Hankealue sijaitsee Kollajan paliskunnan alueella. Tokat-aineiston perusteella hankealueelle sijoittuu osin talvilaidunalue. Saatavilla olevan aineiston perusteella hankealueella ei sijoitu erotusaitoja eikä tiedossa oleva siirtoaita-alueita.

Paliskunnan kanssa on käyty tapaaminen, jossa on keskusteltu paliskunnan toiminnoista, maakuntakaavan viranomais ehdotuksen tv-1-alueista ja Tuuli-hankkeen alueista Kollajan paliskunnan alueella.

Kollajan paliskunta on huolissaan tuulivoimahankkeiden vaikutuksista poronhoitoon. Metsähallituksella on kokemusta tuulivoimahankkeiden kehittämisestä poronhoitoalueella ja tahtotila tuulivoimatuotannon ja poronhoidon yhteensovittamiseen.

Verkkoliittyntä

Hankkeen liittäminen kantaverkkoon pyritään toteuttamaan yhteistyössä muiden alueen tuulivoimahankkeiden kanssa. Hankkeen ensisijaisena liittymispisteenä on Hervan sähköasema Yli-lissä.

19.6.2024

Esitys Kinttaisviidan tuulivoimapuiston osayleiskaavan laatimiseksi

Ehdotamme kaavoitusprosessille seuraavaa lähestymistapaa:

- Pudasjärven kaupunki käynnistää oikeusvaikutteisen osayleiskaavan laatimisen maankäyttö- ja rakennuslain 44 §:n ja 77a §:n mukaan siten, että voimaloiden rakennusluvut voidaan myöntää yleiskaavan perusteella.
- Metsähallitus kilpailuttaa ja valitsee hankkeelle kaava- ja YVA-konsultin omien hankintasääntöjensä mukaisesti. Metsähallitus esittää valitun kaavakonsultin Pudasjärven kaupungin hyväksyttäväksi ja kaupunki hyväksyy kaavakonsultin omien sääntöjensä mukaisesti. Metsähallitus laatii kaupungin kanssa kaavoitus sopimuksen.
- Metsähallitus laatii tuulivoimahankkeelle osayleiskaavoitusprosessin rinnalla lakisääteisen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn, minkä tuloksia tullaan hyödyntämään osayleiskaavoituksessa. Myös tässä konsulttina toimii hankkeelle valittu kaava- ja YVA-konsultti.
- Metsähallitus vastaa kokonaisuudessaan osayleiskaavan selvitysten ja suunnitelmien laadinnasta, kustannuksista sekä kuulutus- yms. kuluista.
- Pudasjärven kaupunki vastaa kaavaproessin lakisääteisistä hallinnollisista tehtävistä. Esitämme, että kunta vastaisi omista hallinnollisista kustannuksistaan osayleiskaavan käsittelyvaiheisiin liittyvissä lakisääteisissä tehtävissä.

Esteellisyydestä

Kaikessa mahdollista tuulivoima-aluetta koskevassa päätöksenteossa pyydämme ottamaan huomioon esteellisyyden vaikutuksen. Esteellinen henkilö ei saa osallistua hallintoasian käsittelyyn. Käsittelyllä tarkoitetaan kaikkia sellaisia hallintomenettelyssä suoritettavia toimia, jotka voivat jollakin tavoin vaikuttaa asiassa tehtävän päätöksen sisältöön. Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että viranomaisen/luottamushenkilön ja/tai hänen perheenjäsenensä omistaessa maita tuulivoima-alueella, hän ei saa osallistua päätöksentekoon. Lisätietoja esteellisyydestä esim. Kuntaliiton sivuilla: <https://www.kuntaliitto.fi/laki/kunnan-paatoksenteko/esteellisyys>

Lisätietoja asiasta antaa:

Kasper Aman
Projektipäällikkö, Metsähallitus Kiinteistökehitys
Puhelin: 040 621 5871
Sähköposti: kasper.aman@metsa.fi

Ystävällisin terveisin,

Ville Koskimäki

Ville Koskimäki

Hankekehityspäällikkö,
Metsähallitus

LIITE 1 Ehdotus osayleiskaavan alustavaksi rajaukseksi

LIITE 2 Hankealueen sijainti